

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

посилити відповідальність, але й розробити ефективний механізм притягнення до неї, зокрема спростити процедури, які дають змогу довести порушення в цій галузі. Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що ефективність захисту авторського права залежить від наявності відповідного державного механізму попередження та припинення правопорушень, а також спрощення процедури доведення порушення в сфері авторського права, притягнення порушника до відповідальності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Тімашов В. Юридична відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Підприємництво, господарство і право, 2016. № 2. С. 38-42.
2. Валле В. Парадокси права інтелектуальної власності., К.: Освіта України. 2010. 448 с.
3. Рудник Т. В. Відповідальність за порушення авторського права. Часопис Київського університету права. 2012. № 2. С. 248 – 251.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Українське право. Кримінальна відповідальність за порушення права інтелектуальної власності: проблеми застосування., 2018 р. : URL: http://ukrainepravo.com/scientific-thought/legal_analyst/kryminalna-vidpovidalnist-za-porushennya-prava-intelektualnoyi-vlasnosti-problemy-zastosuvannya-/.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАНОСТІ

Тищенко О.М.

Магістрант ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Янішевська К. Д.

к.ю.н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Не викликає сумніву та теза, що результати інтелектуальної, творчої діяльності давно стали важливою й визначальною силою у розвитку, як суспільства так і держави в цілому. Збільшення кількості правопорушень за цим напрямом – одна з гострих проблем, яка залишається об'єктом наукових дискусій вітчизняних та зарубіжних фахівців і науковців. Адже нинішні політико-правові умови тільки сприяють розвитку злочинності в окресленій сфері. Так, для прикладу, середній рівень інтернет-піратства на даний час у світі становить 42 %, тільки за кілька останніх років воно нанесло чималих збитків, при

чому до відповідальності були притягнуті одиниці. Головна проблема, яка зазначається в дослідженнях Міжнародного альянсу інтелектуальної власності, спостерігається у країнах, що розвиваються, оскільки жителі не бачать різниці між ліцензійними та неліцензійними продуктами, тощо. Для порівняння наводяться дані – рівень піратства у Китаї становить 71 %, в Росії – 65 %, в Польщі – 54 %, в Угорщині – 41 %. Рівень же комп'ютерного піратства в Україні становить близько 86 % [1]. Безумовно таке становище потребує оперативного та адекватного реагування від сучасної міжнародної спільноти з метою формування дієвої системи протидії цим правопорушенням. Одним із таких напрямів є систематичний розвиток міжнародного співробітництва, направлений на розробку міжнародних стандартів щодо протидії таким правопорушенням.

Розглядаючи це питання першочергово необхідно звернути увагу на діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі – ВОІВ), як одного з провідних суб'єктів у сфері захисту права на об'єкти інтелектуальної власності. ВОІВ є міжнародною міжурядовою організацією, створеною на основі конвенції, ухваленої у 1967 році державами-членами Паризького союзу з охорони промислової власності, Бернського союзу з охорони творів літератури та мистецтва та інших спеціалізованих союзів. Україна, як держава-засновник ООН, стала членом ВОІВ у 1970 р. Восени 1992 р. Уряд України заявив про продовження дії на території держави ряду основних міжнародних угод у сфері інтелектуальної власності, з цього часу співробітництво з ВОІВ розвивається і розширюється. Стратегічними цілями організації є: 1) збалансований розвиток міжнародної нормативної бази у сфері інтелектуальної власності; 2) надання високоякісних послуг в глобальних системах охорони інтелектуальної власності; 3) сприяння використанню інтелектуальної власності в інтересах розвитку держав; 4) координація і розвиток глобальної інфраструктури інтелектуальної власності; 5) міжнародне співробітництво, спрямоване на забезпечення поваги інтелектуальної власності; 6) вирішення питань інтелектуальної власності у контексті глобальних стратегічних завдань; забезпечення оперативного зв'язку між Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, її державами-членами і всіма зацікавленими сторонами; 7) ефективна структура адміністративно-фінансової підтримки, що дозволяє ВОІВ виконувати свої програми [2]. Україна є учасником усіх керівних органів цього суб'єкту й бере активну участь у діяльності її комітетів. Станом на сьогодні вона є учасником низки міжнародних угод і договорів адміністративні функції в яких виконує ВОІВ.

Також у вищевказаному контексті потрібно виокремити співпрацю нашої держави зі Всесвітньою обсерваторією боротьби з піратством у сфері культури (World Anti-Piracy Observatory – WAPO). Мова йде про своєрідну платформу, яка містить відомості щодо

національної політики всіх держав-учасників ЮНЕСКО у сфері боротьби з правопорушеннями в сфері інтелектуальної власності та узагальненням існуючого досвіду щодо їх протидії [3, с. 425]. Мета її діяльності полягає в тому, що вона забезпечує: 1) акумулювання національних законів про авторське право та антипіратське законодавство; 2) новини та події, пов'язані з антипіратською діяльністю у всьому світі; 3) містить інформацію про найкращі практики у сфері боротьби з піратством; 4) пропонує ініціативи з підвищення обізнаності та інструменти для створення потенціалу для вільного та прямого завантаження та використання своєї продукції [4]. Можна сказати, що така співпраця має вагомим значення, зокрема для вітчизняних владних структур, які забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері інтелектуальної власності та які прагнуть вдосконалювати свою правову політику, оскільки державні службовці зможуть отримати доступ та ефективно використовувати значну кількість національних рішень з питань піратства.

Слід зауважити, що порушення прав на інтелектуальну власність все більше пов'язані з організованою злочинністю. Широке використання мережі Інтернет дозволяє контрафактній продукції миттєво поширюватися по всьому світу. Тому ефективне застосування норм матеріального права в галузі інтелектуальної власності має забезпечуватися певними діями на рівні Європейського Співтовариства. Відтак, зближення законодавства держав-членів ЄС у цій галузі є необхідною умовою для належного функціонування внутрішнього ринку [5]. В цьому контексті потребує уваги питання діяльності щодо співробітництва з Європолем та Інтерполом, органами, уповноваженими вживати заходів, щодо притягнення до юридичної відповідальності за правопорушення, в тому числі й у цій сфері. Діяльність останніх спрямована на залучення якнайбільше учасників із метою консолідації зусиль з протидії цим злочинним діям. Про залучення якомога більшої кількості держав до такої взаємодії говориться й у рекомендаціях, сформованих Європолем та Інтерполом. Зокрема, у них зазначено, що потребують додаткового вирішення наступні завдання: 1) Європол та Інтерпол працюють над залученням більшої кількості країн до цієї ініціативи, оскільки деякі країни все ще не беруть участі в таких заходах, але оперативні дані показують, що вони постійно страждають від порушення прав інтелектуальної власності (особливо це стосується харчової продукції); 2) продовження налагодження співпраці серед усіх зацікавлених сторін; 3) ідентифікація нових учасників, зокрема, приватних осіб – «взаємне знання та співпраця є життєво важливими для того, щоб діяти ефективно, без дублювання функцій, сил та засобів»; 4) обмін інформацією [6].

Вказані структури активно протидіють існуючим правопорушенням. Наприклад, у

рамках проведення спеціальної операції «OPSON V», в якій взяли участь 57 країн та ще 21 суб'єкт/приватний партнер (у тому числі The Coca Cola Company, Colgate-Palmolive Company, Danone Group, International Federation of Spirits Producers (IFSP), Mars, Moët Hennessy, Mondelez International Inc, Nestlé, REACT (Association of various right holders), Red Bull, Scotch Whisky Association (SWA) та ряд інших) з 23 країн ЄС та 34 країн, що не є членами ЄС. Структурно операція включала три етапи: передопераційна, власне операційна та післяопераційна фази. В ході операції були створені сили та засоби, які надавалися країнам – учасникам, щоб покращити їх готовність до виконання операції. Зв'язок з приватним сектором також було посилено. Тому у результаті проведеної операції було порушено 3567 адміністративні та кримінальні справи, зокрема, зареєстровано 1793 підозрювані особи та здійснено 41 арешт і притягнуто до відповідальності [7, р. 10]. Тобто, можна сказати, що діяльність цих суб'єктів має вагомe значення для протидії існуючим правопорушенням і вітчизняні уповноважені владні структури повинні його розвивати за всіма напрямками.

Отже, правопорушення у сфері інтелектуальної власності є протиправними діями як державного, так міжнародного характеру, кількість яких зростає кожного року. Уряди більшості провідних держав ведуть активну діяльність, спрямовану на побудову ефективної системи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. Одним із важливих напрямків такої роботи є співробітництво з міжнародними інституціями задля консолідації зусиль щодо протидії таким протиправним діям. Не менш значимою ціллю вказаного співробітництва є формування нових і вдосконалення існуючих механізмів міждержавного характеру з протидії правопорушенням у сфері інтелектуальної власності. Слід наголосити, що охарактеризована форма діяльності надає можливість оцінити ефективність тих чи інших методів із протидії вказаним злочинним діям, що сприяє оптимізації роботи всіх суб'єктів у майбутньому. Не викликає сумніву та обставина, що вказана співпраця, в умовах транснаціоналізації злочинності, є необхідною для України, і формує підстави для її позиціонування як правової держави, орієнтованої на утвердження демократичних цінностей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Беззуб І. Боротьба з інтернет-піратством в Україні: оцінки експертів. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=874:internet-piratstvo&catid=8&Itemid=350.

2. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_769.
3. Бочарова Н. В. Методологічні засади боротьби світової спільноти з інтелектуальним піратством і контрафакцією. Актуальні проблеми держави і права, 2014. С. 424–428.
4. World Anti-Piracy Observatory. URL: <http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/creativity/creativeindustries/world-anti-piracy-observatory>.
5. Директива № 2004/48/ЕС Европейського парламенту і Ради ЄС об забезпеченні прав на інтелектуальну власність: міжнародний документ от 29 апр. 2004 № 2004/48/ЕС. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_b39.
6. Угода «Про співробітництво у сфері правової охорони й захисту інтелектуальної власності та створення Міждержавної ради з питань правової охорони й захисту інтелектуальної власності» від 19.11.2010. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_n31.
7. Operation OPSON V 2015. Report. O29. FP COPY// INTERPOL IGGH October 2016 EDOC#856910. 43 p.

ПРОБЛЕМАТИКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАВ НА СЛУЖБОВИЙ ВИНАХІД: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Шелест О. М.

Магістрантка ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Уткіна М. С.

к.ю.н., викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

В умовах національного розвитку економіки та євроінтеграційних процесів України, одним із ключових напрямків науково-технологічного процесу для держави є прагнення до забезпечення на якісно новому рівні законодавчого врегулювання набуття та розпорядження правами на службовий винахід. Правове унормування та забезпечення службового винахідництва на сьогоднішній день в Україні перебуває на початку свого становлення та життєвого циклу. Саме зважаючи на вищевикладене, таке забезпечення вимагає застосування не тільки вже існуючих нормативно-правових норм, а і створення спеціального законодавства, що врегульовувало б питання, починаючи із моменту створення об'єкта службового винаходу аж до моменту початку процесу його комерціалізації, враховуючи при цьому інтереси винахідника та власника підприємства.